

Gènere i violència

Introducció

**LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE:
ON SOM I CAP A ON ANEM**

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA - 2017

Estructura de l'assignatura

- **ÀREA PSICOLÒGICA**
 - Perfil psicològic de víctima i maltractador
 - ✦ La igualtat entre l'home i la dona
 - ✦ Mitjans de comunicació, publicitat i educació
 - ✦ Àmbit social i de la salut
- **ÀREA PENAL**
 - Tipus penals en violència de gènere
- **ÀREA PROCESSAL**
 - Tutela judicial civil i penal contra la violència de gènere
 - ✦ Jutjats de violència sobre la dona (JVSD)

Desigualtat i gènere

- **Llei 1/2004**
 - Llei que va nàixer amb *unanimitat parlamentària*.
 - Quasi 300 qüestions d'inconstitucionalitat i 50 sentències.
 - La llei va tutelar dos béns jurídics diferents en el maltractament d'obra i violències habituals.
 - ✦ Integritat física o moral
 - ✦ Igualtat
- **El model patriarcal de societat**
 - Què és la violència de gènere?
 - ✦ Declaració de les NU, de 20 de desembre de 1993, sobre l'eliminació de la violència contra la dona.

L'origen del problema

- Patriarcat com a sistema polític
- Violència universal i particular
 - En qualsevol punt del planeta
 - Adopta diverses formes depenent del lloc
- Raons del manteniment
 - La violència
 - La doctrina jurídica de la protecció de la privacitat
 - La inacció estatal
- Interès dels estats d'emprar el dret internacional per a lluitar contra la violència sobre la dona

Què ha fet el legislador espanyol?

- Ana Orantes (1997)
 - Principi d'igualtat i obligació dels poders públics d'eliminar obstacles que impedisquen arribar-hi.
 - ✦ Art. 14 i 9.3 de la Constitució espanyola.
 - ✦ 1978-2004 (26 anys)
- LO 1/2004, de mesures integrals de protecció contra els actes de violència de gènere.
- Llei 3/2007, d'igualtat entre homes i dones.
- Llei valenciana 9/2003, per a la igualtat entre homes i dones.
- Llei valenciana 7/2012, contra la violència de gènere.
- Pacte d'estat contra la violència de gènere (juliol del 2017).

El principi d'igualtat en el Codi penal

- No és la primera vegada que el legislador penal tutela dos béns jurídics en un mateix delictes.
- La diferenciació del càstig es veia òbvia en funció dels subjectes
 - Violació de domicili per autoritat o funcionari públic (204 CP).
 - Indemnitat sexual de menors de 13 anys (183, 185-189 CP).
 - Empresari que contracta immigrants sense papers (311 bis CP).
- El factor gènere és necessari per a entendre l'esperit de la llei
 - Discriminació positiva que permet igualar desigualant.
 - Interpretades de manera restrictiva.
 - Justificar la discriminació només quan coincideixen quatre elements: home, dona, relació i dominació.

Europa contra la violència de gènere

- Gran esforç europeu per la integració
- No hi ha un únic concepte de VG
 - Legislacions nacionals
- Pluja fina
 - Directives i reglaments
- No hi ha dret vinculant (*hard law*) contra la VG
 - Art. 8 TFUE
- DAPHNE
 - Directiva 2011/99/UE
 - Directiva 2012/29/UE
 - Reglament UE 606/2013

L'OEP

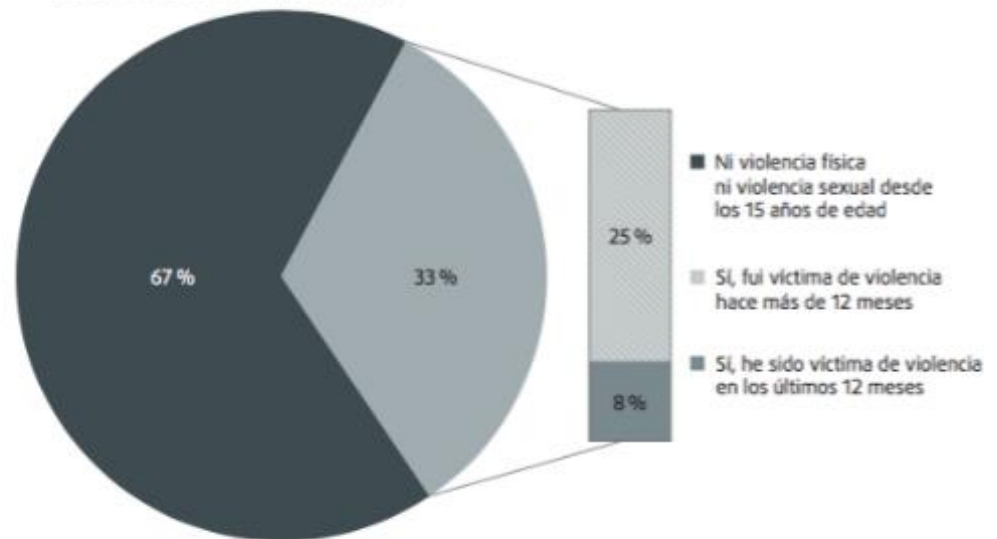
- Gran quantitat de dones estrangeres sol·liciten OP
- Nou instrument: OEP
 - Protecció de víctimes
- El legislador pretén:
 - ELSJ per a les víctimes
 - ✦ Modificació interna de legislacions
- Segle XXI: crear Europa a través de les víctimes
- Dos instruments (civil i penal) amb el mateix objecte
 - Complementaris i excloents
- Mecanismes de coordinació
- Bases de dades

Macroenquesta europea 2014 (FRA)

- Visibilitzar les estadístiques d'agressions per violència de gènere
 - Avaluar la magnitud del problema
 - Una de cada tres

Figura 1 a: Mujeres con experiencias de violencia física y/o sexual desde los 15 años de edad y en los 12 meses previos a la entrevista, UE-28 (%)

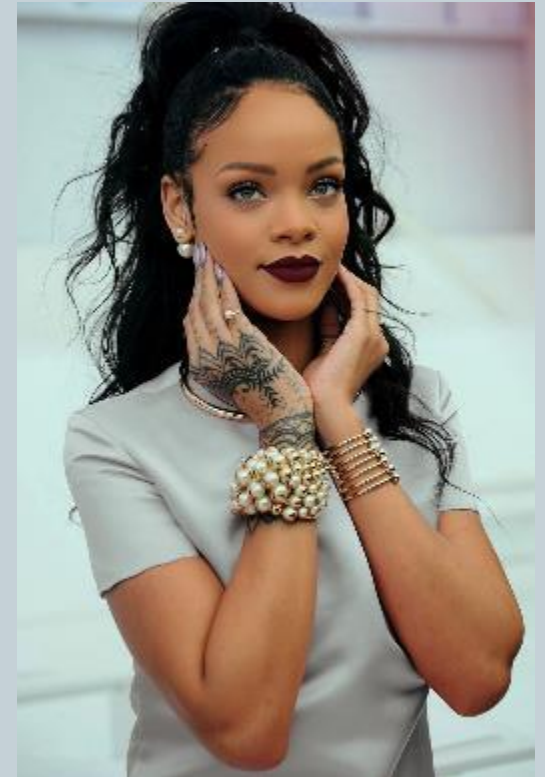
Nota: Cifras basadas en todas las encuestadas (N = 42 002).

Fuente: Datos de la encuesta realizada por la FRA sobre la violencia de género contra las mujeres, 2012

El canvi efectiu

- No podem canviar la societat a colp de BOE o DOGV.
- Quan arriba el dret penal, ja hem fet tard.
- Educació.

BIBLIOGRAFIA

- *Género y violencia* – Susana Gisbert i Elena Martínez.
- *Esquemas sobre procesos por violencia de género* – Elena Martínez García, Ana Montesinos García, Andrea Planchadell Gargallo i Juan Carlos Vegas Aguilar.
- *La prevención y erradicación de la violencia de género. Un estudio multidisciplinar y forense* – Elena Martínez (dir.).
- *La orden europea de protección. Su aplicación a las víctimas de violencia de género* – Teresa Freixes i Laura Román (dir.).
- *La orden de protección europea. Protección de víctimas de violencia de género y cooperación judicial penal en Europa* – Elena Martínez (coord.).
- *Reconocimiento mutuo de resoluciones penales en la Unión Europea. Análisis teórico-práctico de la Ley 23/2014, de 20 de noviembre*. Coral Arangüeña i Montserrat de Hoyos (dir. i coord.).
- *Orden europea de protección: un paso adelante en la protección de las víctimas* – Maoly Carrasquero.
- *La Directiva 2011/99/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 13 de diciembre de 2011, sobre la orden europea de protección: su aplicación en España a las víctimas de violencia doméstica y de género* – Mª Paula Díaz.
- *Maltrato y dominación. Paradojas judiciales sobre una cultura incívica* – Ignacio Sánchez.
- *La orden de protección de las víctimas de violencia doméstica* – Joaquín Delgado.
- *Cansadas* – Nuria Varela.
- *Hombres asesinados y mentiras resucitadas* – Miguel Lorente.
- *¿...Y los hombres asesinados?* – Miguel Lorente.

Gràcies!

